

บทที่ 2

วิธีการวิจัย

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเอกสารที่ศึกษาเกี่ยวกับชีวประวัติของ ดร. โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ พร้อมทั้งแนวคิดและบทบาทของท่านในการพัฒนาสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการวิจัยทางประวัติศาสตร์ (Historical Approach) โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) สัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยนำเสนอรายงานแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

ทางด้านข้อมูลที่ใช้ในศึกษาค้นคว้าจะใช้ข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) จากตำรา ภาษาไทย มลายู และอังกฤษ เช่น หนังสือ ประวัติด้อยของ ดร. โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องนี้ เอกสารชั้นสอง (Secondary Sources) เช่น วิทยานิพนธ์ของ เฉลิมเกียรติ ขุนทองเพชร เรื่องการต่อต้านนโยบายรัฐบาล ในสี่จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย โดยการนำของหะยีสุหลง อับดุลกาเดร์ พ.ศ. 2482 – 2497 รายงานการวิจัยของ ดร.อนันต์ ทิพย์รัตน์ และคณะ ปี พ.ศ. 2532 เรื่อง การวิจัยประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับการเรียนรู้และใช้ภาษาไทยในหน่วยงาน เป็นต้น เอกสารชั้นสาม (Tertiary Sources) เช่น หนังสือสารานุกรมต่างๆ เช่น วิถีชีวิตของชาวมุสลิม ของเขตการศึกษา 2 หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ รายวัน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับสภาพสังคมของชาวมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ชีวประวัติของ ดร. โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ แนวคิดและบทบาทของท่านในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการศึกษาเรื่องนี้ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้ คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

ทบทวนเอกสารปฐมภูมิ (Primary Sources) ทุติยภูมิ (Secondary Sources) และตติยภูมิ

(Tertiary Sources) ที่เกี่ยวข้องกับสภาพสังคมของชาวมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ชีวประวัติของ ดร. โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ แนวคิดและบทบาทของท่านในด้านสังคม การศึกษาและการเมืองการปกครองจากหนังสือต่าง ๆ ทั้งภาษาไทย มลายูและอังกฤษ

แยกข้อมูลเอกสารตามหัวข้อใหญ่ และหัวข้อย่อย แล้วค้นหาข้อมูลประกอบที่มีความสัมพันธ์

กับแต่หัวข้อที่กำหนด

หัวข้อใหญ่ คือ สภาพสังคมของชาวมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2475 21

ถึง 2543

หัวข้อย่อย

1. สถาปัตยกรรมศาสตร์
 - 1.1 ที่ตั้ง
 - 1.2 ลักษณะภูมิประเทศ
2. ศาสนาและการศึกษา
 - 2.1 การนับถือศาสนา
 - 2.2 การได้รับการศึกษา
3. การเมืองการปกครอง
 - 3.1 สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอดีตถึงปี พ.ศ. 2475
 - 3.2 สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 – 2543

หัวข้อใหญ่ คือ ชีวิตประวัติของ ดร.โมหัมมัด อับดุลกาเดร์

หัวข้อย่อย

1. ชีวิตในวัยเยาว์
 - 1.1 กำเนิด
 - 1.2 การได้รับการเลี้ยงดู
 - 1.3 ชีวิตครอบครัว
2. การศึกษาและประสบการณ์
 - 2.1 การศึกษาระดับประถม
 - 2.2 การศึกษาปอเนาะ
 - 2.3 การศึกษาระดับมัธยม
 - 2.4 การศึกษาระดับอุดมศึกษา
 - 2.5 ชีวิตการทำงาน
 - 2.5.1 การเป็นศึกษานิเทศก์
 - 2.5.2 การเป็นหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
 - 2.5.3 การเป็นผู้อำนวยการศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
 - 2.5.4 งานคณะ
3. บั้นปลายชีวิต

หัวข้อใหญ่ คือ แนวคิดและบทบาทของ ดร.โมหัมมัด อับดุลกาเดร์

หัวข้อย่อย คือ

1. ด้านสังคม
 - 1.1 ปัญหาเสพติด

- 1.2 ปัญหาความยากจน
- 1.3 ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย
2. ด้านการศึกษา
 - 2.1 ความสำคัญทางด้านการศึกษา
 - 2.2 การบริหารการจัดการศึกษานอกระบบ
3. ด้านการเมืองการปกครอง
 - 3.1 การสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 - 3.2 การสมัครเป็นสมาชิกสภาข้าราชการ

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

- 1.3.1 เตรียมประเด็นหัวข้อสัมภาษณ์
- 1.3.2 ติดต่อผู้ที่ต้องการสัมภาษณ์ล่วงหน้า
- 1.3.3 สัมภาษณ์

นางแวมีเนาะ ตานิ่ง (ผู้ประกอบการเลี้ยงดู)

ผอ.อารีเฟน อับดุลกาเดร์ (น้องชาย)

อาจารย์ปานตา อับดุลกาเดร์ (บุตรชาย)

อาจารย์มานิต จารงค์ (อดีตศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 2)

อาจารย์เจ๊ะมามะ ยะโก๊ะ เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดยะลา

ผศ.สุพร แหละหลี่มีน (อดีตผอ.ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
คารุลอิมาน บุดี ยะลา)

นอกจากนี้ยังได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่เคยใช้ชีวิตในการทำงานกับท่าน ทั้งนักวิชาการ นักบริหาร นักการเมือง รวมทั้งเครือข่าย อดีตรัฐมนตรี ที่ศูนย์มรกต จังหวัดยะลา ญาติพี่น้องที่อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส

รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และแยกข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนด

2. แหล่งค้นคว้าข้อมูล

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้คือ

- หอสมุดวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- สำนักวิทยบริการ (จอห์น เอฟ. เคนเนดี) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- หอสมุดวิทยาลัยอิสลามยะลา
- หอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

หอสมุดประชาชนยะลา

หอสมุดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ยะลา

หอสมุดมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช วิทยาเขตยะลา

หอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณสงขลา

ห้องสมุดศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดคารุสือมาน ยะลา

ห้องสมุดโรงเรียนพัฒนาวิทยา ยะลา

ห้องสมุดสำนักงานเขตการศึกษา 2

ห้องสมุดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้ จังหวัดสงขลา

ห้องสมุดประชาชนอำเภอชะอวด จังหวัดปัตตานี

หอสมุดมหาวิทยาลัยมาลายา ประเทศมาเลเซีย (University Malaysia)

หอสมุดมหาวิทยาลัยแห่งชาติ ประเทศมาเลเซีย (University Kebangsaan Malaysia)

3. จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่อย่างมีระบบ
4. วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์แล้วนำมาสรุป
5. เขียนวิทยานิพนธ์
6. ตรวจสอบความถูกต้อง
7. พิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์
8. ส่งวิทยานิพนธ์พร้อมต้นฉบับ (Manuscripts) ที่มีจดหมายจากสำนักพิมพ์ตอบการลงตีพิมพ์